

คำนำ

เป่าประสงค์สำคัญของการเขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นก็เพื่อเสนอวิธีการศึกษาของนักมานุษยวิทยาที่ใช้ในการศึกษากิจกรรมเชิงเศรษฐกิจของคนในสังคม ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงบทสุดท้ายนั้น ผู้เขียนได้หยิบยกประเด็นและปัญหาที่น่าสนใจ การวิเคราะห์ปัญหาตามแนวทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนข้อโต้แย้งระหว่างนักวิชาการในเรื่องแนวทางที่ใช้ศึกษาในแต่ละหัวข้อ ด้วยเหตุนี้ ผู้อ่านคงจะต้องใช้ความพยายามลำดับเรื่องราวและให้ความสนใจอย่างแท้จริงจึงจะเข้าใจเนื้อหาได้ทั้งหมด

ข้อจำกัดในการเขียนหนังสือเล่มนี้มีอยู่ 2 ประการ คือ การขาดตำราที่ใช้ในการค้นคว้า และเวลาในการแต่งและเรียบเรียง ดังนั้น ความสมบูรณ์ในการเสนอเนื้อหาจึงอาจขาดตอนไปบ้าง อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนได้พยายามที่จะให้หนังสือเล่มนี้มีความสมบูรณ์ในตัวเอง จึงได้นำเอาเรื่องราวของสังคมต่าง ๆ มาเสนอไว้ในภาคผนวก เพื่อผู้อ่านจะได้ทราบทั้งแนวทฤษฎีและข้อมูลจริงของสังคมไปพร้อม ๆ กัน

ขอขอบคุณนักปราชญ์และผู้รู้ทั้งหลายที่ได้อุทิศความสามารถแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ และผู้เขียนได้ใช้ความรู้เหล่านี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการเขียนหนังสือเล่มนี้ อนึ่ง ขอขอบคุณเสาวนีย์ ขาวบ้านแพ้ว ในความพยายามพิมพ์ต้นฉบับและคุณเบญจวรรณ มีสุข ที่ได้ช่วยตรวจทานต้นฉบับ หากมีข้อบกพร่องประการใดผู้เขียนขอน้อมรับผิดแต่ผู้เดียว

มีนาคม 2523

ดำรงศักดิ์

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 5

ปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การศึกษาเชิงมานุษยวิทยาสามารถให้ข้อมูลที่แข็งแกร่งและเชื่อถือได้ ทำให้เรานำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ดียิ่งขึ้น สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะนักมานุษยวิทยามีวิธีการศึกษาที่ใช้ความละเอียดอ่อนในการสังเกต สอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคม ดังตัวอย่างที่มาซูโอ ไคซุมิได้มองสังคมญี่ปุ่นได้อย่างชัดเจนมากกว่าทฤษฎีการศึกษาอื่นใด (ดูภาคผนวกสังคมที่ 11 ตอนท้ายของหนังสือเล่มนี้) และสามารถนำไปปรับใช้กับงานด้านการตลาดเพื่อผลิตและขายสินค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษาวิชามานุษยวิทยาเชิงเศรษฐกิจได้ใช้วิธีการเชิงมานุษยวิทยาเป็นหลักนี้จักก่อให้เกิดความเข้าใจพฤติกรรมเชิงเศรษฐกิจของคนในสังคมชนิดต่างๆ ได้อย่างถ่องแท้ แต่เป้าหมายเดิมมักย่ำถึงการศึกษาดังพื้นฐานและประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์ ตลอดจนเน้นวิเคราะห์สังคมโบราณและสังคมประเพณี ทั้งนี้ เพราะประวัติศาสตร์ของการกำเนิดวิชานี้ก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสังคมอื่นอันจะสามารถทำการปกครองและความคุมของชาวอังกฤษหรือฝรั่งเศสต่อสังคมในอาณานิคมของตน พอมาถึงยุคนี้ภาวะของสังคมต่างๆ ในโลกได้เปลี่ยนแปลงไปเมื่อสังคมเหล่านั้นได้รับเอกราชและประกาศเป็นประเทศอิสระ เป้าหมายของการศึกษาวิชานี้ก็เปลี่ยนไปจากเดิม โดยเน้นการศึกษาพฤติกรรมเชิงเศรษฐกิจของคนในสังคมปัจจุบันเพื่อประโยชน์ต่อการค้า ธุรกิจ การวางแผนเพื่อการพัฒนา การจัดการศึกษา และการดำเนินงานการพัฒนา เป็นต้น ทั้งนี้ เป็นเพราะพฤติกรรมเชิงเศรษฐกิจเป็นรากฐานสำคัญของมนุษย์ที่จะดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันและประสานความร่วมมือเพื่อปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

แม้ว่าจะได้เปลี่ยนชื่อจาก วิชามานุษยวิทยาเชิงเศรษฐกิจ (AN 406) มาเป็นวิชาวัฒนธรรมและพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ (AN 478) ตามหลักสูตรใหม่ แต่เนื้อหาสาระของวิชานี้ยังคงเป็นเช่นเดิม ดังนั้นในการพิมพ์ครั้งนี้จึงไม่มีการปรับปรุงแก้ไขใดๆ อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนได้เขียนหนังสืออ่านประกอบอีกเล่มหนึ่งชื่อ การบริหารงานแบบเกาหลิ (AN 478 (S) หมายเลขการพิมพ์ 36005) โดยได้นำแนววิธีการทางมานุษยวิทยาเชิงเศรษฐกิจมาใช้ในการศึกษาการบริหารงานทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนของเกาหลิ อันจะเป็นผลให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจถึงการประยุกต์ใช้วิชามานุษยวิทยา ศึกษาเรื่องราวของสังคมและแง่มุมของวัฒนธรรมทางเศรษฐกิจที่อยู่ในความสนใจในยุคปัจจุบัน

ดำรงศ์ ฐานต์

ศูนย์พัฒนศึกษา จุฬาฯ

โทร. 218-2487